

Návrhy ApPPP k úpravám školského zákona:

Tento návrh vyplývá z hlasování k danému tématu ze strany členů Rady ApPPP. (Členy Rady jsou vedoucí pracovníci PPP v jednotlivých krajích – ředitelé, nebo zástupci ředitelů, nebo vedoucí pracovišť).

Výběr návrhů byl proveden dvoukolovou formou: V prvním kole byly sesbírány od členů Rady všechny návrhy změn šk.z., které tito členové Rady považují za potřebné. V druhé kole pak proběhlo hlasování pro ověření většinových stanovisek k jednotlivým návrhům.

Výsledky většinové shody na žádoucích změnách:

K § 16 – Obecně:

Zcela jednoznačná shoda panuje u nás v tom, že **ve vymezení žáků se SVP je vysoce žádoucí provést změny.** – Stávající stav je natolik nevyhovující, že není vhodné v něm dále pokračovat a nějak jej v tomto stavu ještě déle ověřovat.

Hlavní nedostatky: Současný způsob vymezení žáků se SVP zahrnuje příliš velkou část populace. – Není racionální, aby se zastoupení všech žáků s různými variantami SVP blížilo 40% populace (což je současný stav). Celý systém speciální vzdělávací péče je tímto neúčelně přetěžován (organizačně, administrativně, personálně). Toto přetížení pak jde (za současných reálných ekonomických – a tudíž v důsledku i personálních - možností našeho státu) na úkor poskytování opravdu kvalitní péče v případech, ve kterých je skutečně potřebná.

Co se týče základního přístupu k změně, **nejsme však pro to, aby se vymezení žáků se SVP vracelo (bez jakýchkoliv úprav) zpět k původním členění a kategorizaci výhradně podle diagnóz** (jak tomu bylo do roku 2016 a jak je někdy také v diskusích navrhováno). Naopak se nám jeví jako správné **dál pokračovat v přístupu ve vymezení a členění žáků se SVP přes stupně potřebné vzdělávací podpory** (jen je potřeba odstranit některé nedostatky, které byly velkou novelou v září 2016 zapracovány).

Navrhujeme tedy:

- **§ 16 - Naformulovat užší vymezení definice žáka se SVP** - tak, aby pod toto užší vymezení nespadlo tak vysoké procento z celkové populace (drobné obtíže má velké procento dětí z populace – to ale není to důvod, aby se ošetřovaly všechny v nějakém zvláštním – „speciálním“ - režimu...)
- **§ 16 - Přejít k členění PO z 5 stupňů pouze na 4 stupně** – to je jedna možná úprava v návaznosti na návrh uvedený výše: Konkrétně postupovat tak, že ty mírnější obtíže, které spadají dnes do 1. st. PO, by ještě nezařazovaly žáka kategorie žáků se SVP. – Kategorii žáků se SVP vymezit úžeji, než je dnes nastaveno (- jedná se o mírné obtíže s potřebou takových PO, které jsou v kompetenci a možnostech zajištění přímo učiteli ve školách).
 - **Konkrétní možné řešení dvou výše uvedených návrhů:** Rozlišit (i názvem) PO, které jsou v kompetenci školy a PO, pro které je již nutné doporučení z ŠPZ: Rozdělit takto současný, příliš

"široký" balíček PO na: "Základní podpůrná opatření" (ZPO) a na "Speciální podpůrná opatření" (SPO). "Základní podpůrná opatření" (ZPO) by byla ta opatření, která zajišťuje v rámci svých kompetencí a individuálních potřeb žáka primárně škola. "Speciální podpůrná opatření" (SPO) by byla speciální v tom smyslu, že jejich zajištění je zvýšeně náročné na finanční zabezpečení, organizační zátěž, specificky odbornou personální podporu apod. Tato "SPO" by byla poskytována až na základě doporučení z ŠPZ. - A teprve až žák vzdělávaný s podporou takovýchto speciálních vzdělávacích PO by byl žákem se "Speciálními vzdělávacími potřebami".

- **§ 16 a - Specifikovat lépe součinnost s lékaři a klinickými** psychology, logopedy - zpracovat do § 16a (po projednání mezi MŠMT a MZ) podrobněji součinnost mezi lékaři a ŠPZ – vymezit jasněji kompetence (v stanovování konkrétních diagnóz a návazně v navrhování potřebné míry PO); řešit spornou otázku kolem poskytování lékařských zpráv poradnám, podpořit lepší možnost konzultací s lékaři (ve věcech, které se dotýkají vzdělání žáka) - u obojího panuje dnes limitace lékařským tajemstvím – stává se, že lékaři odmítají informace poskytnout (s ohledem na institut lék. tajemství)
- **§ 17** - Upravit nyní příliš široké vymezení nadaných - zúžit jednak na nadání intelektové (nejsme kompetentní posuzovat a následně řešit sportovní a umělecké nadání) a dále pak vrátit se k užší specifikaci intelektového nadání na mimořádně intelektově nadané (v souladu s naším návrhem výše na zúžení množiny dětí a žáků, kteří potřebují „speciální“ míru podpory ve svém vzdělávání. - "Běžné" nadané by měla škola zvládnout podpořit sama - stejně jako děti "běžně" podprůměrně nadané.
- **§ 17** – Mimořádně nadané (tedy zúženou skupinu dle návrhu výše) přiřčenit k žákům se SVP – tedy zrušit § 17 a mimořádně nadané přesunout do § 16 – tak aby byli bráni také jako "plnohodnotní" žáci se speciálními vzdělávacími potřebami (vyřešil by se tak například jejich legitimní nárok na pomůcky a další podpory ve vyhlášce).
- **§ 18** - Rozlišit jasněji, že IVP podle §18 není totéž jako IVP podle § 16 a že především ředitel SŠ může rozhodnout o tom, že žák nezbytně nemusí docházet do školy, pokud k tomu má závažné důvody a je schopen se domlouvat na přezkoušení apod. Zkusit to nějak jasněji rozlišit - nyní se to často plete kvůli identické terminologii - v obou případech je to nyní označeno jako IVP (a ředitelé SŠ pak nerozlišují a vyžadují nadbytečně od PPP k tomuto naše vyjádření).
- **§ 20** - Upravit lépe podmínky pro podporu vzdělávání žáků cizinců:
 - zajistit intenzivnější a dostupnější výuku cizího jazyka - vymezit jako standard několikaměsíční intenzivní jazykovou přípravu (současný systém pověřených škol a zjištění krajskými úřady nefunguje) - to znamená zvýšit hodinovou dotaci na výuku Čj a zamezit zbytečným návštěvám PPP u dětí, které potřebují pouze zvládnout Čj - tuto podporu by měly dostávat automaticky (vtahování PPP je v tu chvíli nadbytečné a neúčelné);
 - umožnit těmto žákům zrušení povinnosti druhého cizího jazyka a nahrazení tohoto jazyka češtinou jako cizím jazykem (pokud se bavíme o zákoně a vyhláškách za stávajících podmínek);

- zvážít možnosti úprav podmínek pro přijímací zkoušky těmto žákům (zmírnit jim nároky) - buď analogicky jak je to u maturit, anebo u maturit i u přijímaček zcela zkoušky z Čj vynechat a stanovit lhůtu pro pozdější složení státních zkoušek z češtiny, které by mohly být stupňované v nárocích - asi jiné pro vyučeného a jiné pro vysokoškoláka... Zdůvodnění: současná pravidla jsou příliš náročná pro cizince - jejich znalosti Čj příliš často neodpovídají požadavkům, délka učení se Čj je individuální...
 - Lépe umožnit poradnám doporučovat PO pro žáky cizince - lépe je propojit s podporami pro žáky se SVP - otevřít přístup i k jiným PO (jako je AP, PI, spec. učebnice, ...)
- **§28 odst. 3 – Nutné úpravy ve školní matrice pro ŠPZ ! – Problém je nyní v interpretaci toho, ve kterých případech (u jakého typu údajů) je náš sběr osobních údajů zákonem stanovený.** Současné vymezení je nyní formulačně celé tak vágní a nejasné, že lze očekávat mnoho sporných výkladů a následně i právních sporů v případě, že se dobře nevyjasní, jaké osobní údaje nám ukládá zákon sbírat a zpracovávat. V návaznosti na GDPR je nutné revidovat způsob definování a výčtu tzv. povinných údajů ze zákona, které má ŠPZ sbírat a zpracovávat. Je to nutné pro vyjasnění podmínek, kdy je nutné ze strany PPP vyžadovat (od rodičů či zletilých klientů) souhlas s poskytnutím údajů a kdy naopak stačí pouze informovat, že sbíráme osobní údaje dle právního předpisu (šk. zákona). *(Minimálně je nutné upravit písmeno d) v §28 v odstavci 3. - Aktuálně je zde odkaz na termín "znevýhodnění", který však odpovídá již neplatnému znění § 16 - v aktuálním znění § 16 se již v nikde v jeho textu termín "znevýhodnění" nepoužívá. Není pak zcela jasné jak tento termín interpretovat a tímto dochází k zásadnímu zamlžení žádoucího vymezení typu osobních údajů, které spadají do šk. matriky školského zařízení.*
- **§ ? - Řešit spádovost ŠPZ - otázka je, do kterého paragrafu a jakým způsobem to naformulovat.** V úvahu připadají tyto paragrafy: §16a, § 23, § 178
- **§ ? - Řešit v zákoně kapacitu ŠPZ - třeba odkazem na prováděcí vyhlášku, která by stanovovala personální kapacity PPP a SPC - obdobně jako v řádku výše - v úvahu připadají tyto paragrafy:** §16a, § 23, § 178
- **Žáci podle §16 odst. 9 - zvážít, zda by bylo možné nějak lépe (významově výstižně) pojmenovat skupinu žáků, označovanou dnes jen podle čísla paragrafu a jeho odstavce - nabízí se například označení žáci s „Výraznými speciálními vzdělávacími potřebami (VSVP)“ – jako jedna z možností k úvaze...**
- **§47 - Upravit vymezení účelu přípravných tříd - aktuálně jsou jen zákonem vymezeny jen pro žáky po odkladu šk. docházky – navrhuje zrušit toto omezení.** Zdůvodnění: Přípravné třídy jsou vhodné i pro děti s odlišným mateřským jazykem, kulturně -sociálně znevýhodněné apod.
- **§47 odst. 2- Zrušit podmínku, že pro začlenění do přípravné třídy musí dát doporučení ŠPZ - ponechat toto rozhodnutí na rodičích a na místně dostupných kapacitách škol (dostupnosti takových tříd) – minimalizovat tak opět jednu z nadbytečných zátěží poraden**

- **§ 160** - Vyjasnit financování nákupu testů a pomůcek do PPP - doplnit do § 160 explicitně pro ŠPZ možnost nákupu diagnostických materiálů a reedukačních pomůcek z přímých nákladů (z tzv. ONIV)
- **§ ?** - Uzákonit, že předškolní děti se mají vzdělávat (minimálně významnou část denního pobytu v MŠ) ve své věkově homogenní skupině - dnes se nezřídka vzdělávají ve smíšených třídách, kde jsou i výrazně mladší děti (3-4 roky) a zdá se, že začínají být (při často velké naplněnosti tříd) učitelkami někdy „zanedbávány“ ve své předškolní přípravě na úkor péče o ty mladší děti
- **Žáci s LMP** - žádoucí by bylo také otevřít širší diskusi (psychologové, speciální pedagogové, učitelé ZŠ) k systémové otázce vzdělávání žáků s LMP a žáků tzv. hraničních - zřejmě by to nebyla jen otázka školského zákona, ale i úprav v RVP – Kolem této problematiky stále panuje řada kontroverzí a sporných, či ne zcela vyhovujících řešení

Dne 29. 8. 2018

Za ApPPP

Mgr. Jiří Novák, místopředseda ApPPP

Mgr. Soňa Baldrmannová, předsedkyně ApPPP